

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.III.30.185/2007/13. szám

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla a dr. Csányi Rita ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** alatti lakos felperesnek, - a László & Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. László Kálmán ügyvéd) által képviselt **alperes neve (címe)** alatti székhelyű alperes ellen elszámolás iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság 2007. január hó 26. napján kelt 2.G.40.117/2005/94. sorszámú ítélete ellen a felperes részéről 106. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az alperesnek 120.000,- (Egyszázhuszezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak az illetékhivatal külön felhívása szerint 900.000,-(Kilencszázezer) Ft másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

Az alperest az 1998. február hó 16. napján kelt társasági szerződéssel hozták létre, majd 1998. március 9. napján jegyezték be a cégjegyzékbe. A társaság alapítója volt a felperes is. A felperes az alperes ügyvezetői tisztségét 1998. február 16. - 2000. április 26. napja között töltötte be. 2000. április 27. napjától kezdődően az ügyvezetői feladatokat **/személy neve 1/** látja el az alperesnél. A Csongrád Megyei Bíróság 2.G.40.129/2003/37. számú ítéletével - amely a Szegedi Ítéltábla 2004. október 4. napján kelt Gf.III.30.230/2004/3. számú ítéletével emelkedett jogerőre - a felperest az alperesi társaságból kizárta. A jogerős bírósági határozat tényként állapította meg, hogy **/személy neve 1/** 1999. szeptember 13. és 2000. szeptember 21. között összesen 104.000 DEM-t utalt át az alperes részére a működési és gazdálkodási költségek finanszírozása céljából. Ebből az összegből 81.000 DEM a cég számlájára abban az időben érkezett meg, amikor a felperes volt az ügyvezető. A felperes az alperes számlájára átutalt összeg felhasználásával nem számolt el. A társaság működését, gazdálkodását dokumentáló iratokat rendezetlenül és hiányosan adta át az új ügyvezetőnek. A felperes ellen számviteli rend megsértése miatt büntető eljárás volt folyamatban, azonban a

Szegedi Városi Ügyészség a 2005. március 21. napján kelt 1.V.6158/2003/25/I. számú határozatával a nyomozást megszüntette elévülés miatt. A határozat indokolásában megállapították, hogy a bevont igazságügyi könyvszakértő véleménye szerint az alperesi társaság könyvelése 2000. évtől kezdődően oly mértékben hiányos, hogy az nem tekinthető át, ezért az alperes valós vagyoni helyzetének ellenőrzése lehetetlen.

A felperes módosított keresetében kérte a bíróságot, kötelezze az alperest 25.850.000,-Ft és járulékai, valamint perköltség megfizetésére. A követelt összegből 6.250.000,-Ft-ot tagi kölcsön, 1.000.000,-Ft-ot az elárverezett üzletrésze ellenértéke címén, míg további 19.600.000,-Ft-ot a társaságban meglévő üzletrésze tényleges értékeként követelt. Keresete indokolásában kifejtette, hogy az alperes nem a régi Gt. 147. §-a szerint járt el üzletrésze árverezésekor, hiszen azt nem a kizáró határozat jogerőre emelkedésétől számított 45 napon belül, hanem azon túl tette meg. Tagsági jogviszonyának fennállta alatt és ügyvezetői tisztségének betöltése során finanszírozta az alperes gazdasági tevékenységét, az ingatlanokban értéknövelő beruházásokat végzett, emellett öntöző tavat létesített és lényegében a gazdálkodás saját pénzeszközeinek felhasználásával történt. Mindez azt eredményezte, hogy a társaság vagyonának értéke, így az üzletrésze is, kizárásakor nem volt azonos a névértékkel, az jelenleg 19.600.000,-Ft-ot tesz ki, ezt azonban az alperes nem fizette ki.

Az alperes kérte a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását. A tagi kölcsönnyújtás tényét és összegét vitatta, elismerte, hogy az üzletrész árverés eredményeként befolyt 1.000.000,-Ft-ot nem fizette ki, azonban a felperes követelésébe a **/személy neve 1/** ügyvezető által átutalt és a felperes részéről elszámolással nem fedezett 103.000 DEM-t beszámította és annak 125,-Ft/DEM átváltási árral számított forint ellenértékére tekintettel kérte a kereset elutasítását.

Az elsőfokú bíróság 63. sorszámú részítéletével kötelezte az alperest, fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 7.250.000,-Ft-ot, valamint ezen összeg után 2004. december 28. napjától a kifizetésig a mindenkori törvényes mértékű késedelmi kamatát, továbbá az államnak az illetékhivatal külön felhívása szerint 435.000,-Ft elsőfokú eljárási illetéket.

Az elsőfokú bíróság 94. sorszámú ítéletével a 63. sorszámú részítéletét hatályon kívül helyezte és a felperes keresetét teljes egészében elutasította. Kötelezte a felperest, fizessen meg 15 nap alatt az alperesnek 970.000,-Ft perköltséget, továbbá az államnak az illetékhivatal külön felhívása szerint 900.000,-Ft eljárási illetéket, megállapította, hogy az állam által előlegezett fordító- és tolmácsdíj az állam terhéen marad. Határozata indokolásában kifejtette, hogy a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a részítéletben megítélt tagi kölcsön és üzletrész ellenértékén túl az elárverezett üzletrésze ellenértéke 19.600.000,-Ft-ot tett ki. Az üzletrész a társaság bejegyzését követően a tagok jogait és a társaság vagyonából az őket megillető hányadot testesíti meg. Az üzletrész elvont fogalom, gyűjtő elnevezés, a társasági jogok foglalata, vagyoni értékű jog, amely vagyoni oldalról nem csak a törzsbetétet foglalja magában, hanem a társaság teljes vagyonából való részesedést jelenti. Mértéke és értéke a társaság eredményességének függvényében alakul és a törzsbetéttel arányos. A Gt. 147. § (1)

bekezdése értelmében a kizárt tag üzletrészenek értéke azonos az árverésen elért forgalmi értékkel, azaz, az árverési összeggel. A kizárt

-3-

Gf.III.30.185/2007/13. szám

tagnak a társaság további tevékenységére ráhatása nem lehet, tagsági és egyéb jogait nem gyakorolhatja, így a társaság gazdálkodásának alakulása, eredményessége a kizárt tag részesedését már nem érinti, ezért a felperes erre alapított igénye alaptalan. „Ezen túlmenően azonban, evonatkozásban és egyéb tényekre alapított követelése tekintetében is a felperes által szolgáltatott bizonyítékok egyenként és a maguk összességében sem alkalmasak arra, hogy az alperes - mint gazdasági társaság - vagyonának alakulását követhetővé tegyék.” 2000. évtől kezdődően az alperes könyveit nem vezette, a kellő alapbizonylatok nem állnak rendelkezésre, így ezen időponttól az alperesi gazdálkodás nem rekonstruálható, a jövedelem alakulása emiatt szakértői eszközökkel sem ellenőrizhető. Ezért a felperes által felajánlott szakértői és tanúbizonyítást nem folytatta le, miután azoktól eredmény nem várható. Számviteli dokumentáció hiányában az alperes gazdasági tevékenysége 2000. évtől kezdődően nem rekonstruálható. A nem jogerős részítéletben foglalt marasztalásra tekintettel érdemben vizsgálta az alperesi beszámítási kifogás megalapozottságát. Megállapította, hogy minden kétséget kizáróan a felperes ügyvezetői tisztségének időtartama alatt 81.000 DEM-et utalt át **/személy neve 1/** a társaság számlájára. Ezt a tényt a felperes is elismerte, azonban állította, hogy ez magánkölcson volt, azonban ennek tényét bizonyítani nem tudta, ugyanakkor a társaság részére átutalt összeg felhasználásával nem tudott elszámolni. Az alperes a 81.000 DEM forintellenértékét, azaz 10.125.000,-Ft-ot jogszerűen számította be a felperest megillető 7.250.000,-Ft-ba, amelynek nyomán a felperes követelése megszűnt. A további alperesi beszámítási kifogás tételeit erre tekintettel nem vizsgálta érdemben és a keresetet teljes egészében elutasította. A részítéletet a Pp. 213. § (2) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte. A felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes javára ügyvédi munkadíj és az Itv. 59. § (1) bekezdése szerint a feljegyzett eljárási illeték megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte annak hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság utasítását az eljárás újbóli lefolytatására, másik tanács kijelölése mellett. Az elsőfokú bíróság a tényállást tévesen, helytelenül állapította meg, a felajánlott bizonyítékokat nem vette figyelembe, és nem folytatta le a bizonyítási eljárást. A becsatolt bizonylatok, valamint az általa megjelölt tanúk meghallgatásának eredményeképpen megállapítható lett volna, hogy ügyvezetői tisztsége, illetve tagsági jogviszonya időtartama alatt milyen módon és mértékben finanszírozta az alperes működését, ennek eredményeképpen a társaság vagyona milyen mértékben nőtt, így a tényadatok alapján szakértői módszerrel meghatározható lett volna üzletrésze kizáráskori valódi forgalmi értéke. Nem vette figyelembe azt sem az elsőfokú bíróság, hogy írásbeli tanúnyilatkozatokkal igazolta, **/személy neve 1/-vel** megállapodtak a társasági vagyon felosztásában, új társaság létrehozásában, pontosan meghatározták az alperesnél maradó és a kiadandó vagyon értékét is. Ügyvezetői tisztségéről való lemondásának időpontjáig az alperes könyvelése nyomon követhető, átlátható, az alapbizonylatok rendelkezésre állnak és a későbbi időszakból is vannak olyan számlák, amelyek alapján

az alperes kiadásai megállapíthatóak, így következtetni lehet a gazdálkodására, annak volumenére. Továbbra is állította, hogy az alperes ingatlanaiban jelentős mértékű értéknövelő beruházásokat végzett, a földterületeken gazdálkodást folytatott, amelynek költségeit finanszírozta. Kérte a fellebbezésében

-4-

megjelölt személyek tanúkénti meghallgatását az ott előadott tényekre, állította, hogy ezen tanúvallomások alapján a gazdálkodás és a vagyoni helyzet rekonstruálható, így mindezek alapján a szakértői bizonyítással tisztázható üzletrésze kizáráskori forgalmi értéke. Nem vette figyelembe az elsőfokú bíróság azt a tény, hogy az alperes a **K.T. Kft.**-ben jelentős mértékű üzletrész tulajdonnal rendelkezik, amelynek következtében az alperesi társaságbeli üzletrészenek értéke mindenképpen nagyobb összegű 1.000.000,-Ft-nál. Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a tagkizárást kimondó ítéletben meghatározott összeg a tartozása lenne.

Az alperes ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte annak mindenben helyes indokai alapján.

A felperes fellebbezése **alaptalan.**

A másodfokú bíróság a tényállást - részben a hatályon kívül helyezett részítéletben írtakkal - az alábbiak szerint egészíti ki:

Az alperes a 2004. december hó 16. napján megjelent Céglőnyben tette közzé az üzletrész árverési hirdetményt, amely szerint nyilvános árverésen kerül értékesítésre az alperes 1.500.000,-Ft névértékű, 50 %-os üzletrésze. Az árverés időpontja 2004. december 28. napja volt, míg a kikiáltási ár 1.000.000,-Ft. Az árverésen a felperes üzletrészét **/személy neve 1/** vette meg a kikiáltási áron. A felperes kizárásáig 6.250.000,- Ft összegű tagi kölcsönt nyújtott az alperesnek, aki azt nem fizette vissza.

A perben a felperes, mint az alperesi társaságból kizárt tag, a tagsági jogviszonya megszűnésére tekintettel érvényesítette vagyoni igényeit. A kizárás következményeként rendelkezni kell a kizárt tag üzletrészéről. Ennek során a reális forgalmi értéken történő értékesítés a kívánatos, aminek a nyilvános árverés a legmegfelelőbb formája. A felperes az árverési értékesítéssel összefüggésben csupán azt kifogásolta, hogy arra a régi Gt. 147. § (1) bekezdésében írt 45 napos határidőn túl került sor. A jogszabályi rendelkezések helyes értelme szerint ezen határidő leteltét követően sincs elzárva a társaság attól, hogy a nyilvános árverést megtartsa, a határidő elmulasztásának nincs olyan szankciója, hogy a társaság csupán a Gt. 144. § (2) bekezdésében meghatározott lehetőségek közül választhat. Kétség kívül az alperes nem a törvényben előírt 45 napos határidőn belül tartotta meg a felperesi üzletrész árverését, azonban a határidő túllépése nem jelentett számára jogvesztést, emellett a felperes az árverést egyebekben nem tartotta szabálytalannak, azaz nem kifogásolta a kikiáltási árat és a vevő megszerzését sem, így mindezekre a bírósági felülvizsgálat sem terjedhetett ki.

A tagsági jogviszony fennállta alatt a társaság részére nyújtott „tagi kölcsön” (6.250.000,- Ft) a kizárt tag részére (felperes) visszajár, ugyanígy az árverési vételár (1.000.000,-Ft) is megilleti.

Az üzletrész forgalmi értékének, illetve a nominálisan ugyanilyen összegben megjelölt értéknövelő beruházások és a működési költségek megtérítése iránti kereset a következők miatt alaptalan:

-5-

Gf.III.30.185/2007/13. szám

Az üzletrész nyilvános árverésen került értékesítésre, azaz megmérettetett a piacon, ezért az ott elért és befolyt vételár a forgalmi érték. A felperes azt nem igazolta, nem bizonyította, hogy a társasággal történt megegyezés alapján megtérítési igénye fenntartása mellett finanszírozta az alperes működését ügyvezetői tisztségének betöltése alatt és azt sem, hogy az értéknövekedés megtérítésére vonatkozóan megállapodás jött létre. Amint arra az elsőfokú bíróság is helyesen mutatott rá, ilyen külön - igazolt, bizonyított - jogviszony hiányában a követelés alaptalan.

Elvileg kétség kívül nem zárható ki, hogy az ingatlanokban végzett beruházások értéknövekedést eredményeztek, azonban a gazdálkodás bizonylatolásának hiányai miatt utóbb, már pontosan nem tisztázható és nem állapítható meg, hogy a felperes úgymond ténylegesen „saját zsebből” finanszírozta a kiadásokat, azok az alperes helyett és nevében történtek. Ennek ellentmond a felperes nyomozati iratok 194. oldalán található tanúvallomása, ahol a tanyák felújítási forrásaként a **/személy neve 1/** által a cég számlájára átutalt 81000 DEM-et jelöli meg. Önmagában az a tény, hogy a felperes külföldi vagy belföldi bankszámláiról mikor, milyen összegeket vett fel, még nem bizonyítja, hogy azokat a társaság (alperes) tevékenységére fordította. Megjegyzendő az is, hogy a társaság (alperes) vagyontárgyaival végzett gazdálkodás eredménye sem állapítható meg, illetve nem dönthető el, hogy kinél jelentkezett az eredmény. Emiatt helyesen mellőzte az elsőfokú bíróság a felperes által felajánlott tanúbizonyítást, hiszen a beruházások, tevékenységek finanszírozásának forrása nem állapítható meg minden kétséget kizáróan, ezt tanúvallomások nem igazolhatják, míg a felperes által állított láncolatot okirati bizonyítékok nem támasztják alá.

A felperes nem vitatta az eljárás során, hogy a **/személy neve 1/** által befizetett 81.000 DEM-et a társaság (alperes) pénztárából, a számlájáról felvette. A már fentebb hivatkozott nyomozati eljárás során tett tanúvallomásában azt adta elő, hogy ezen pénzüsszeget számla nélküli tanyafelújításokra és tanyák vásárlására költötte. Jelen perben 92. sorszám alatti beadványában ugyanezen összeget már magánkölcönként állította be. Ilyen ellentmondásos nyilatkozatokra figyelemmel helyes az elsőfokú bíróság azon ítéleti megállapítása, hogy a felperes a felvett pénz felhasználásával nem számolt el, ezért az alperes a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján megalapozottan terjesztette elő beszámítási kifogását.

Mindezekre figyelemmel megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást okszerű mérlegeléssel, helyesen állapította meg, abból helytálló jogi következtetésre jutott, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét az előbbieken levezetett tényállásbeli és jogi indokolásbeli kiegészítéssel a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes másodfokú eljárási költségének megfizetésére, amelynek összegét a másodfokú bíróság által a 32/2003. (VIII. 22.) IM. számú rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései alapján állapította meg, és a pertárgyérték szerint sávosan, progresszíven növekvő összegű munkadíjat csökkentette, miután az nem állt volna arányban a ténylegesen

-6-

kifejtett alperesi jogi képviselési tevékenységgel, és így 100.000,-Ft + 20 % ÁFA összeget állapított meg.

A felperes az Itv. 64. §-a, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM. számú rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles a feljegyzett másodfokú eljárási illeték viselésére.

S z e g e d, 2007. szeptember 27. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.
a tanács elnöke

Dr. Lakatos Péter sk.
előadó bíró

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.
táblabíró